

Az Együttműködési Szerződés 3. számú melléklete

**A Békés Megyei Vízművek Zrt.
víz- és csatornaszolgáltatás díjképzésének szabályzata**

Békéscsaba, 2008.

Jelen szabályzatot a Békés Megyei Vízművek Zrt. Közgyűlése a 68/2008. (IX. 26.) számú határozatával fogadta el.

I. FEJEZET

ÁLTALÁNOS RÉSZ

1. Előzmények

- a.) Az árak megállapításáról szóló, többször módosított 1990. évi LXXXVII. törvény az önkormányzati tulajdonú víziközműből származó ivóvíz-szolgáltatás és szennyvízelvezetés, szennyvíztisztítás és kezelés díját hatósági árnak jelöli ki, melynek megállapítója a települési önkormányzat képviselő-testülete.
- b.) E Díjképzési Szabályzat a Zrt-ben tulajdonos önkormányzatok között létrejött „Együttműködési Szerződés”-ben részes települések területén érvényes szolgáltatási díjak képzésének szabályait rögzíti, és az „Együttműködési Szerződés” 3. sz. mellékletét képezi.
- c.) A Zrt-ben tulajdonjoggal nem rendelkező, illetve az „Együttműködési Szerződés”-ben nem részes önkormányzatok területére a szolgáltatási díjat (hatósági díjjavaslatot) az Igazgatóság alakítja ki, amit a település víz- és csatornaszolgáltatásának tényleges teljes önköltsége és az árak megállapításáról szóló, többször módosított 1990. évi LXXXVII. törvény 8. § (1) bekezdés szerint a működéshez szükséges nyereség figyelembevételével kell meghatározni.

2. A díjrendszer alapvető meghatározói

- a.) A társasági és önkormányzati érdekek megfelelő összhangjának megteremtése, érvényre juttatása érdekében a Közgyűlés kéttényezős és háromkategóriás vízdíjrendszert, valamint egytényezős önköltségi elven nyugvó csatorna-szolgáltatási díjrendszert alkalmaz.
- b.) A vízszolgáltatásnál a tulajdonos önkormányzatok szolidaritási elvet érvényesítenek azzal a megkötéssel, hogy az egy műszaki rendszeren lévő települések esetében azonos díjat, míg a szennyvíz-szolgáltatásnál a helyi önköltségen alapuló díjakat alkalmaznak.
- c.) A Zrt. tulajdonosai a díjrendszeren keresztül érvényesíteni kívánják mind a teljes költségmegtérülés, mind a költséghatékonyság elvét.
- d.) A díjrendszernek biztosítani kell úgy a vízágazat, mint a csatornaszolgáltatási ágazat rentabilitását a keretfinanszírozás kizárásával.
- e.) A teljes költségmegtérülés elvének érvényesítését a csatornaszolgáltatásnál a szolidaritási elvek egységes szabályozását, a két ágazat között a keretfinanszírozás megszüntetését 3 év átmeneti időszak alatt folyamatosan, arányosan és fokozatosan kell megvalósítani.
- f.) A víz- és csatornadíjak képzésénél a tényleges önköltségi adatokat kell érvényesíteni. A tényleges önköltségek meghatározását a társaság Önköltség Számítási Szabályzatának előírásai alapján kell elvégezni. (Az Önköltség Számítási Szabályzat jelen Díjképzési Szabályzat mellékletét képezi.)

3. Fogalom meghatározások

Jelen szabályzatban használt fogalmak az „Együttműködési Szerződésben” meghatározott fogalomértelmezésnek megfelelően kerültek alkalmazásra.

II. FEJEZET A DÍJAK KÉPZÉSE

1. A díjak felépítése

1.1. *Vízdíjak felépítése*

A Békés Megyei Vízművek Zrt. a szolgáltatási területén kéttényezős díjat alkalmaz. A vízdíj felépítése a következő:

alapidíj + fogyasztástól függő vízdíj

1.2. *Csatornaszolgáltatási díjak felépítése*

A tulajdonos önkormányzati érdekek szükséges összhangjának megteremtése, érvényre juttatása érdekében, valamint annak egyértelmű és direkt ösztönzésére, hogy a fogyasztók szennyvízhálózati rákötése rövid időn belül elérje a maximumot, és a település minden olyan szükséges intézkedést megtegyen, amelynek következtében a költségek a lehetséges legalacsonyabb szintre csökkennek, a Közgyűlés a települési tényleges önköltséghez igazodó egytényezős csatornaszolgáltatási díjrendszert alkalmaz. A csatornaszolgáltatási díj díjszerkezeti felépítése a következő:

fogyasztástól függő díj

2. Díjelemek

2.1. *Az alapidíj*

Az alapidíj a víziközmű szolgáltatás állandó költségeinek (a fogyasztás nagyságához mért, a beépített, illetve a beépíthető vízmérőmérettől függő) részbeni megtérítését szolgáló díjelem. Az állandó költségekből az alapidíjnak fedeznie kell – többek között - a vízmérő leolvasás, a számlázás, a díjbeszedés és a vízmérő hitelesítés költségeit.

2.2. *A fogyasztott mennyiségtől függő díjak*

2.2.1. *A fogyasztott mennyiségtől függő vízdíjak*

A közműves ivóvízellátás esetén a díjfizetés alapja a vízmérőn mért mennyiség. Az ingatlanon fogyasztott víz mennyisége szempontjából a bekötési vízmérő az irányadó.

Bekötési vízmérő hiányában átalány felszámításával vagy műszaki számítással, mellékmérő hiányában az önkormányzati rendelet szerinti átalánnyal kell meghatározni a díjfizetés alapjául szolgáló vízmennyiséget.

A működési hányad meghatározásánál a szolidaritási elv úgy érvényesül, hogy az középértékű vízdíjtól az egyes tulajdonos települések (műszakilag egységes rendszerek), helyi önköltségeinek szórása alapján térnek el a következők szerint:

Átlag alatti önköltségű települések*	Intervallumon belüli önköltségű települések**	Átlag feletti önköltségű települések***
-10	0	+10

* az átlagtól -20%-nál nagyobb mértékben eltérő települések

** az átlagtól $\pm 20\%$ -nál kisebb mértékben eltérő települések

*** az átlagtól +20%-nál nagyobb mértékben eltérő települések

Annak kiküszöbölésére, hogy egyes települések (műszakilag egységes rendszerek) évenként az egyes díjkategóriák között „váltsanak”, így áraik elfogadhatatlan „ugrálásnak” legyenek kitéve, a díjkategóriákba sorolásukat a megelőző 3 év átlagönköltségéhez való viszonyításuk alapján kell megállapítani.

Az üzemeltető a vízszolgáltatással összefüggésben felmerült, indokolt működési költségeinek, továbbá a szükséges pótlások, felújítások, valamint nyereség mértéke alapdíjak által meg nem térülő részének fedezetére a fogyasztással arányos díjat szed.

2.2.2. Csatorna-szolgáltatási díjak

A csatorna-szolgáltatási díjfizetés alapja a mért szennyvízmenyiség, mérés hiányában pedig az adott helyen fogyasztott (számlázott) a locsolási kedvezménnyel csökkentett vízmennyiség, függetlenül attól, hogy annak beszerzése honnan történik.

Az üzemeltető a csatornaszolgáltatással összefüggésben felmerült, indokolt működési költségeinek, továbbá az önkormányzat által meghatározott bérleti díj, valamint a nyereség fedezetére a megállapított kibocsátott szennyvíz mennyiséggel arányos díjat szed.

3. A díjak meghatározása

3.1. Vízdíjak

3.1.1. Alapdíj

A beépített, vízmérő méretétől és fogyasztói szegmenstől függő alapdíjat a Békés Megyei Vízművek Zrt. Közgyűlése 3 évre határozza meg és ajánlja elfogadásra a tulajdonos önkormányzatoknak.

Azokon a fogyasztási helyeken, ahol több mellékvízmérő van felszerelve, a legnagyobb vízmérőméret alapján kell az alapdíjat 1 db vízmérő után megállapítani. Az e módon meghatározott alapdíjat 3 évenként felül kell vizsgálni.

3.1.2. A fogyasztástól függő díj

A közműves ivóvízellátás esetén a díjfizetés alapja a vízmérőn mért mennyiség. Az ingatlanon fogyasztott víz mennyisége szempontjából a bekötési vízmérő az irányadó.

Ennek értelmében a fogyasztástól függő díjnak tartalmaznia kell:

- a működési hányadot, beleértve a vízbázis-védelem költségeit is
- a közművagyron bérleti díját
- a magas értékesítési különbözet miatt számított hányadot
- a tervezett nyereséget

A fogyasztástól függő díj meghatározásának algoritmus a következő:

$$D_f = (M_h + B_m + B_o) \times T_{ny}$$

$$D_f = (M_h + B_m + B_o) \times (1 + T_{ny})$$

(*módosítva a 2008. szeptember 26-ai közgyűlésen elhangzottak alapján)

ahol:

D_f = fogyasztástól függő díj (Ft/m³)

M_h = működési hányad (Ft/m³)

B_m = minimum bérleti díj az együtműködési szerződés szerint (Ft/m³)

B_o = az önkormányzat által meghatározott bérleti díj (Ft/m³)

T_{ny} = tervezett nyereség (%)

3.1.2.1. A működési hányad meghatározása

A Békés Megyei Vízművek Zrt., szolgáltatási területén a regionális rendszerek dominanciája, a jövőbeni rekonstrukciós igények hasonlósága miatt háromkategóriás működési hányadot alkalmaz.

A három kategória kialakítását a 3. év után felül kell vizsgálni, hogy az akkor aktuális költségviszonyok milyen kategóriaváltoztatással érvényesülhetnek a legjobban.

Az egyes kategóriákhoz tartozó díjak emelését évente az úgynevezett strukturált árindexszel kell meghatározni.

Előző évi működési díj kategóriánként (Ft/m³) x strukturált árindex = új működési díj (Ft/m³)

A strukturált árindex a következő

$$I = \frac{0,4}{2} \frac{B}{B_0} + \frac{0,2}{1} \frac{W}{W_0} + \frac{0,3}{7} \frac{I}{I_T}$$

ahol:

I	=	strukturált árindex, együtthatós formában,
B ₀ , B	=	a bázis bér és a tervezett bér – terheivel együtt (Ft/év),
W ₀ , W	=	a bázis és a tervezett villamos-energia ár (Ft/kWh),
I _T	=	a KSH szerinti hivatalos termelői árindex, együtthatós formában (az ipari termelés belföldi értékesítésének árindexe),

A strukturált árindex elemeit, illetve azok súlyait 3 évenként felül kell vizsgálni. Amennyiben a tárgyév gazdasági környezetében olyan, előre nem látható esemény, változás következik be, amelynek az árra gyakorolt hatása a fenti képlettel nem vehető figyelembe, úgy a tárgyévet követő esztendőben az ebből eredő költségeket is számításba kell venni.

3.1.2.2. Közművagyon bérleti díja

Az önkormányzat képviselő-testülete, mint árhatóság, egyúttal a víziközmű vagyon tulajdonosa a hatósági díjban bérleti díjat is figyelembe vesz, amely a rendeletalkotás során oly módon valósul meg, hogy a társaság díjjavaslatában a bérleti díjat csak a minimum szint erejéig veszi figyelembe, melynek megfelelően magasabb összegű bérleti díj igénye esetén a bérleti díj különbözet összegével a javasolt díjat megemeli. A bérleti díjat a tulajdonos települések szabad akaratából önkéntesen létrehozott csoportja külön szabályozás alapján, rekonstrukciós együttműködés keretében, közösen is megállapíthatja.

3.1.2.3. Magas értékesítési különbözet

A településen jelentkező tartósan magas értékesítési különbözet esetében az Igazgatóság javaslatot tesz az árhatóság felé a díjképzési szabályzat szerint megállapított díjkategóriáktól eltérő, magasabb díjkategóriára.

Ennek feltételei a következők:

- az értékesítési különbözet mértéke 5% százalékpontnál nagyobb mértékben meghaladja a társasági átlagot,
- az átlagot meghaladó értékesítési különbözet oka bizonyítható módon a hálózat előregedéséből, a rekonstrukció elmaradásából származik,
- az Üzemeltető által javasolt rekonstrukciós tervet az önkormányzat elutasítja, illetve nem kezdi el megvalósítani.

A település értékesítési különbözetét az adott év díjmegállapítását megelőző három év számtani átlagának figyelembevételével kell megállapítani, és ezt kell viszonyítani a Zrt. megegyező évekre szóló értékesítési különbözet átlagához. Amennyiben az adott település értékesítési különbözetének három éves átlaga magasabb a Zrt. átlagnál, úgy a díjkategória besorolásnál egy kategóriával magasabb kategóriába kell sorolni a települést. A magas önköltségű, és emiatt a III-as kategóriába besorolt települést - az előzőek figyelembevételével - a III-as kategóriát további 10%-kal meghaladó külön kategóriába kell besorolni.

3.1.2.4. Tervezett nyereség

A Társaság üzleti terve határozza meg.

3.2. Csatornadíjak

A csatornaszolgáltatási díjképzés az előző évi tényleges működési költségek figyelembevételével történik.

Keresztfinanszírozást a két ágazat között nem alkalmaz a társaság.

3.2.1. Fogyasztástól függő díj

A fogyasztástól függő díj az alábbi összetevőket tartalmazhatja:

- működési hányad
- közművagyon bérleti díja
- szolidaritási hányad
- tervezett nyereség

$$D_f = (M_h + B_m + B_\delta + Sz_h) \times (1 + T_{ny})$$

$$D_f = (M_h + B_m + B_\delta) \times (1 + T_{ny}) + Sz_h$$

(*módosítva a 2008. szeptember 26-ai közgyűlésen elhangzottak alapján)

ahol:

D_f = fogyasztástól függő díj (Ft/m³)

M_h = működési hányad (Ft/m³)

B_m = minimum bérleti díj az együttműködési szerződés szerint (Ft/m³)

B_δ = az önkormányzat által meghatározott bérleti díj (Ft/m³)

Sz_h = szolidaritási hányad, a három éves átmeneti időszakban alkalmazva (Ft/m³)

T_{ny} = tervezett nyereség (%)

3.2.1.1. Csatorna szolgáltatási díjak működési hányadának megállapítása.

A díjak megállapításának időszakában csak az előző évről áll rendelkezésre tényadat, ezért a díj meghatározásául szolgáltató ismert előző évi tényleges költségeket indexálni kell a strukturált árindex alapján.

$\text{Új működési díj (Ft/m}^3\text{)} = \frac{\text{Előző évi települési teljes önköltség (Ft/m}^3\text{)} \times \text{strukturált árindex}}{\text{Előző évi települési teljes önköltség (Ft/m}^3\text{)}}$
--

A strukturált árindex (árképlet) a következő

$$I = 0,42 \frac{B}{B_0} + 0,21 \frac{W}{W_0} + 0,37 I_T$$

ahol:

I	=	strukturált árindex, együtthatós formában,
B ₀ , B	=	a bázis bér és a tervezett bér – terheivel együtt (Ft/év),
W ₀ , W	=	a bázis és a tervezett villamos-energia ár (Ft/kWh),
I _T	=	a KSH szerinti hivatalos termelői árindex, együtthatós formában (az ipari termelés belföldi értékesítésének árindexe),

A strukturált árindex elemeit, illetve azok súlyait 3 évenként felül kell vizsgálni. Amennyiben a tárgyév gazdasági környezetében olyan, előre nem látható esemény, változás következik be, amelynek az arra gyakorolt hatása a fenti képlettel nem vehető figyelembe, úgy a tárgyévet követő esztendőben az ebből eredő költségeket is számításba kell venni

3.2.1.2. Közművagyon bérleti díja

Az önkormányzat képviselő-testülete, mint árhatóság, egyúttal a víziközmű vagyon tulajdonosa a hatósági díjban bérleti díjat is figyelembe vesz. A bérleti díj nagyságának meghatározásakor a tulajdonos település önálló döntése alapján a víziközmű vagyon felújítási és pótlási szükségletét kell szem előtt tartani. A bérleti díjat a tulajdonos települések szabad akaratából önkéntesen létrehozott csoportja külön szabályozás alapján, rekonstrukciós együttműködés keretében, közösen is megállapíthatja.

3.2.1.3. Tervezett nyereség

A Társaság üzleti terve határozza meg.

III. FEJEZET

DÍJKEDVEZMÉNYEK ÉS EGYÉB DÍJAK

1. Víz és csatornadíjak

Az árak megállapításáról szóló, többször módosított 1990. évi LXXXVII. törvény a hatósági díjat maximált legmagasabb díjként határozza meg. Attól lefelé el lehet térni, mely eltérést az elmúlt évek gyakorlatának megfelelően a lakossági és az önkormányzati díjak megállapításánál az önkormányzat és a Zrt. közötti szerződés rögzíti.

A tulajdonos Önkormányzatok az alábbi díjkategóriák szerint határozzák meg a díjakat.

- **Önkormányzati díj**
- **Lakossági díjak**
- **Hatósági díjak**
- **Nagyfogyasztói díjak**

A díjkategóriák közötti eltéréseket (arányokat) úgy kell meghatározni, hogy a mindenkori, cégszinten tervezett éves árbevétel ne sérüljön.

2. Szolgáltatás jogellenes igénybevétele

A szolgáltatás jogellenes igénybe vétele esetén a Zrt. a jogellenes igénybe vétel időpontjától, de legfeljebb öt évre visszamenőleg jogosult a fogyasztás idején érvényes évi hatósági díjat, valamint a Ptk. szerinti késedelmi kamatot felszámítani és megkövetelni.

IV. FEJEZET

A NAGYFOGYASZTÓK IRÁNYÁBA ALKALMAZOTT VÍZ- ÉS CSATORNASZOLGÁLTATÁSI DÍJAK

A nagyfogyasztók irányába alkalmazott díjakat az adott település önkormányzata határozza meg úgy, hogy az nem eredményezhet veszteséges üzemeltetést a település szintjén. Ezen feltétel teljesülését a Felügyelő Bizottság és a Társaság könyvvizsgálója ellenőrzi a díjak bevezetése előtt és azok alkalmazása során.

V. FEJEZET

A DÍJKÉPZÉS ELLENŐRZÉSE, ÉVES DÍJJAVASLAT MEGTÉTELE AZ ÁRHATÓSÁGNAK

1. A Társaság Igazgatósága által a jelen díjképzési szabályzat előírásai szerint elkészített díjjavaslatot a Felügyelő Bizottság és a Társaság könyvvizsgálója ellenőrzi. Az ellenőrzésnek ki kell terjednie a díjképzés minden fontos elemére, a helyi önköltségek felülvizsgálatára, a díjkategória besorolásra, a szolidaritási elv és a keresztfinanszírozás 3 éves lebontásának

folyamatosságára, arányosságára és fokozatosságára. A Felügyelő Bizottság és a Társaság könyvvizsgálója ellenőrző munkáján keresztül kontrollálja a Díjképzési Szabályzatban lefektetett főbb alapelvek érvényesülését.

2. A Díjképzési Szabályzat szerint kialakított és a Felügyelő Bizottság és a Társaság könyvvizsgálója által leellenőrzött hatósági díjjavaslatot általános esetben az Igazgatóság az érintett évet megelőző év október 31-ig teszi meg, melyet az önkormányzat árendelet útján január 1-vel léptet életbe.
3. Amennyiben a települési önkormányzat képviselő-testülete, mint árhatóság az ajánlott helyi ár alatt állapít meg díjat, az a társaság részére kötelezően alkalmazandó hatósági ár. Ebben az esetben az Igazgatóság 60 napon belül kezdeményezni köteles az „Együttműködési Megállapodás” illetve az Ártörvény szerinti eljárást.
4. Amennyiben a települési önkormányzat képviselő-testülete, mint árhatóság az ajánlott helyi ár felett állapít meg díjat, a magasabb díj és az ajánlott díj közötti különbséget a települést illető bérleti díj fedezeteként értelmezendő. Ezt a bérleti díjat az Üzemeltető elszámolása alapján a tulajdonos önkormányzat leszámolja. A Társaság az így leszámolt bérleti díjat az erre vonatkozó megállapodás alapján megfizeti az önkormányzatnak.

VI. FEJEZET ÁTMENETI RENDELKEZÉSEK

Jelen díjképzési szabályzatot először a 2009. évi díjak meghatározásánál kell alkalmazni. A díjképzési szabályok egyes elemeinek alkalmazása három év átmeneti időszak után válik teljessé. Ennek oka az a szándék, hogy a jelentős változások ne okozzanak törésszerű hatást, valamint az, hogy legyen elegendő idő megtenni az intézkedéseket és így mérsékelni a fajlagos költségeket a csatornaszolgáltatási díjakat meghatározó helyi költségek közül azok esetében, amelyek intézkedésekkel (rákötések számának növelése, műszaki intézkedések megtétele) csökkenthetők.

A díjképzési szabályzat életbe lépésének első évében, 2009. évben az induló vízdíjknál a számítások során a 2008. évi díjából és a 2007. évi ágazati (víz-, szennyvízágazatok) költségekből kell kiindulni. A vízdíjjavaslat meghatározásánál már az induló évben figyelemmel kell lenni a víz- és szennyvízdíjak közötti árolló fokozatos csökkentésére.

1. Az átmeneti időszak alatti fokozatos önköltségi alapú csatorna szolgáltatás díjainak megállapítására vonatkozó rendelkezések

Legmagasabb csatorna szolgáltatási díjak meghatározása:

- Az átmeneti időszak első évében, **2009-ben:** a társasági átlagos fajlagos csatorna szolgáltatási teljes önköltség 125%-ában meghatározott díj.
- Az átmeneti időszak második évében, **2010-ben:** a társasági átlagos fajlagos csatorna szolgáltatási teljes önköltség 150%-ában meghatározott díj.

- Az átmeneti időszak harmadik évében, **2011-ben**: a társasági átlagos fajlagos csatorna szolgáltatási teljes önköltség 175%-ában meghatározott díj.
- **A negyedik évben, 2012-ben megszűnik a korlát.**

**(módosítva a 60/2008. (IX. 26.) számú közgyűlési határozat alapján)*

2. Szolidaritási díjhányad meghatározása

A legmagasabb csatorna-szolgáltatási díj feletti önköltségű településeken jelentkező forrásigény és az előző évi – a tulajdonos településeken leszámított - összes szennyvíz mennyiségének hányadosaként meghatározott díj.

3. Szolidaritási fedezet képzése

A csatornaszolgáltatási díjakba a három év átmeneti időszakban minden önkormányzat az előző évi társasági átlagos fajlagos önköltség meghatározott %-ának megfelelő díjhányadot alkalmaz, amelyet a Társaság modellszámításokkal oly módon határoz meg, hogy az fedezetet nyújtson az 1. pont szerinti limit erejéig biztosított szolidaritás pontosításához.

A szolidaritási fedezetigény minden településen a megállapított díjkalkulációjába beépül, függetlenül annak önköltségétől.

4. Keresztfinanszírozás leépítése

A jelen szabályzat szerint meghatározott szennyvízdíjakat az átmeneti időszakban a keresztfinanszírozás fokozatos megszüntetése okán úgy kell eltéríteni, hogy a díjmérséklés összege ~~a három év~~ **2011. december 31. napjáig alatt** fokozatosan, arányosan csökkenjen, és ~~a negyedik~~ **2012. évre szűnjön meg.**

**(módosítva a 50/2008. (IX.26.) számú közgyűlési határozat alapján)*

5. A szolidaritás alkalmazása

A szolidaritási alpból a legmagasabb díjak feletti költségek fedezését kell biztosítani azoknál a településeknél, ahol a település az alábbi feltételeknek eleget tett.

- Az átmeneti időszak első évében, **2009-ben**: a csatorna rákötési arány eléri a 60%-ot
- Az átmeneti időszak második évében, **2010-ben**: a csatorna rákötési arány eléri a 70%-ot
- Az átmeneti időszak harmadik évében, **2011-ben**: a csatorna rákötési arány eléri a 80%-ot

**(módosítva a 2008. szeptember 26-ai közgyűlés döntése alapján)*

6. A magas értékesítési különbözet miatti szankcionális besorolást első alkalommal 2012. évben kell alkalmazni. A 2009-2011. években a szankcionális besorolást – az alkalmazás 2012-ig

történő mellőzésével – meg kell állapítani az érintett önkormányzatok figyelemfelhívása érdekében.

VII. FEJEZET ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

1. Ez a szabályzat 2009. január 1. napján lép hatályba.
2. A Békés Megyei Vízművek Rt. Közgyűlésének 28/2004. (11.05.) sz. határozata a jelen határozat életbe lépésével hatályát veszti.
3. Amennyiben a gazdasági környezetben bekövetkező változások miatt a díjképzési szabályzat alkalmazása a részvénytársaság rentábilis gazdálkodását veszélyezteti, az igazgatóság köteles a szükséges intézkedéseket megtenni, adott esetben pedig rendkívüli közgyűlés összehívását kezdeményezni.

A Díjképzési Szabályzat melléklete

Békés Megyei Vízművek Zrt. Önköltség-számítási szabályzata

Békéscsaba, 2008.

Jelen szabályzatot a Békés Megyei Vízművek Zrt. Közgyűlése a 68/2008.(IX. 26.) számú határozatával fogadta el

TARTALOMJEGYZÉK

<u>TARTALOMJEGYZÉK.....</u>	<u>2</u>
<u>Az önköltség számítási szabályzat célja, tartalma.....</u>	<u>3</u>
<u>1.Önköltség-számítási fogalmak.....</u>	<u>3</u>
<u>2.A Társaság munkaszám rendszerének felépítése.....</u>	<u>5</u>
<u>3.Az önköltségszámítás szerkezete.....</u>	<u>8</u>
<u>4.Az önköltségszámítás tárgya (a kalkulációs egységek).....</u>	<u>9</u>
<u>5.A kalkulációs séma.....</u>	<u>10</u>
<u>6.A kalkulációs költségtényezők tartalma</u>	<u>10</u>
<u>7.Az egyes önköltség kategóriák tartalma kalkulációs egységenként.....</u>	<u>12</u>
<u>8.A költségek elszámolásának, az általános költségek felosztásának módja.....</u>	<u>14</u>
<u>9.Az üzemi ráfordítás számítása tevékenységenként.....</u>	<u>16</u>
<u>10.Az önköltség számítás készítésének időpontja, a kalkulációs időszak.....</u>	<u>18</u>
<u>Orosházi üzemművelés.....</u>	<u>19</u>
<u>Szeghalmi üzemművelés.....</u>	<u>20</u>
<u>Békéscsabai üzemművelés.....</u>	<u>21</u>
<u>Gyomaendrődi üzemművelés.....</u>	<u>22</u>
<u>Regionális üzemművelés.....</u>	<u>25</u>

AZ ÖNKÖLTSÉG SZÁMÍTÁSI SZABÁLYZAT CÉLJA, TARTALMA

A Társaság a számviteli törvény előírása szerint – mivel az értékesítés nettó árbevétele csökkentve az eladott áruk beszerzési értékével, csökkentve a közvetített szolgáltatások értékével meghaladja az egymilliárd forintot - önköltség-számítási szabályzat készítésére kötelezett.

Az önköltség számítási szabályzat célja, hogy részletesen szabályozza a társaságnál folyó önköltség számítási tevékenységet, továbbá alapul szolgáljon az önköltség-számítási tevékenység külső és belső ellenőrzéséhez.

A Társaság önköltség számítási szabályzata tartalma:

1. önköltség számítási fogalmak,
2. a munkaszám rendszer felépítése,
3. az önköltség-számítás szerkezete,
4. az önköltség számítás tárgya: a kalkulációs egységek,
5. a kalkulációs séma,
6. a kalkulációs költségtényezők tartalma,
7. a közvetlen önköltség, előállítási érték tartalma kalkulációs egységenként,
8. a költségek elszámolásának és felosztásának módja
9. ágazati eredmény-kimutatás (számítása) tevékenységenként
10. az önköltség számítás készítésének időpontja, a kalkulációs időszak,

Pontos, naprakész költségelszámolás szükséges ahhoz, hogy, a vezetői döntések megalapozottak legyenek, a testületek felé a tájékoztatás időben, korrekt módon megtörténjen. E cél megvalósítása érdekében a Társaság a gazdálkodása során felmerült költségeket –integrált ügyviteli rendszerben - elsődleges költség-nem, másodlagos költség-hely, költségviselő elszámolással könyveli a kettős könyvvitel szabályai szerint integrált ügyviteli rendszerben.

Az alkalmazott főkönyvi számlaszámokat a számlatükör, a könyvelési tételek kijelölését a számlarend tartalmazza.

1. ÖNKÖLTSÉG-SZÁMÍTÁSI FOGALMAK

A költség

A költség az eszköz előállítása és a szolgáltatás teljesítése érdekében felhasznált élő- és holtmunka pénzértékben kifejezett összege.

Költség-nemek

A költség-nemek a költségeknek a számviteli törvényben (Szt.) rögzített egységes számlakeret 5. számlaosztály számlacsoportjai szerint kijelölt és meghatározott címek szerinti csoportosítását jelenti.

Költséghely

A költséghely a költségek felmerülésének helye, területileg elhatárolt szervezeti egység vagy részleg.

Az itt felmerült költségek a felmerülésük alkalmával nem számolhatók el közvetlenül a termékekre, szolgáltatásra, ezért felmerülésükkor közvetlen költségnek nem minősíthetők. Az ilyen költségeknek egy része – jelentős hányada – a Zrt. által végzett szolgáltatással, termék előállításával szoros kapcsolatba hozható és a különféle teljesítményadatok segítségével a kalkulációs egységekre – előre rögzített szabályok szerint - feloszthatók, áterhelhetők.

Az általános költség számlákat a 6-os számlaosztály tartalmazza.

Költségviselő, munkaszám

Költségviselő a termék, termelés vagy szolgáltatás, amelyre a költségek felmerülésük alkalmával közvetlenül elszámolhatók, amelynek előállítása illetve a szolgáltatás teljesítése érdekében a költségek felmerülnek. A Zrt.-nél költségviselő a víz-és szennyvíz-szolgáltatás, a beruházási, vállalkozási munka.

A közvetlen költségek ágazati szintű elszámolása a 7-es számlaosztály számláin történik.

A közvetlen önköltség, előállítási költség

A közvetlen önköltség a termék és szolgáltatás egy meghatározott mennyiségi egységének előállítására fordított élő- és holtmunka pénzértékben kifejezett összege.

A közvetlen önköltség, előállítási költség közé azok a ráfordítások tartoznak, amelyek

- a) a szolgáltatás biztosítása, az eszköz, termék előállítása, üzembe helyezése, bővítése, rendeltetésének megváltoztatása, átalakítása, eredeti állagának helyreállítása során közvetlenül felmerültek,
- b) az előállítással bizonyíthatóan szoros kapcsolatban voltak, továbbá
- c) az eszközre (termékekre, szolgáltatásra) megfelelő mutatók, jellemzők segítségével elszámolhatók.

A közvetlen önköltség nem tartalmazhat:

- értékesítési általános költségeket és
- az előállítással közvetlen kapcsolatba nem hozható igazgatási és egyéb általános (központi irányítás) költségeket.

A költségek könyvviteli elszámolása

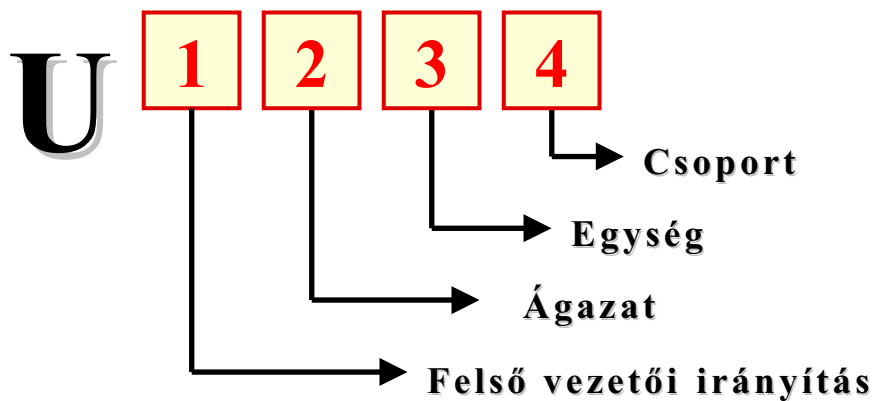
A termelés és szolgáltatás teljesítése során felmerült költségek elszámolására – a Társaság számlarendjében rögzítetteknek megfelelően – az 5, a 6, a 7. számlaosztályok számláit, valamint a megfelelő UTK(X) és szervezeti egység(U) kódokat alkalmazza.

- az 5. számlaosztály a költségeket költség-nemek szerint csoportosítva tartalmazza, a költségek költség-nemenkénti gyűjtését szolgálja,

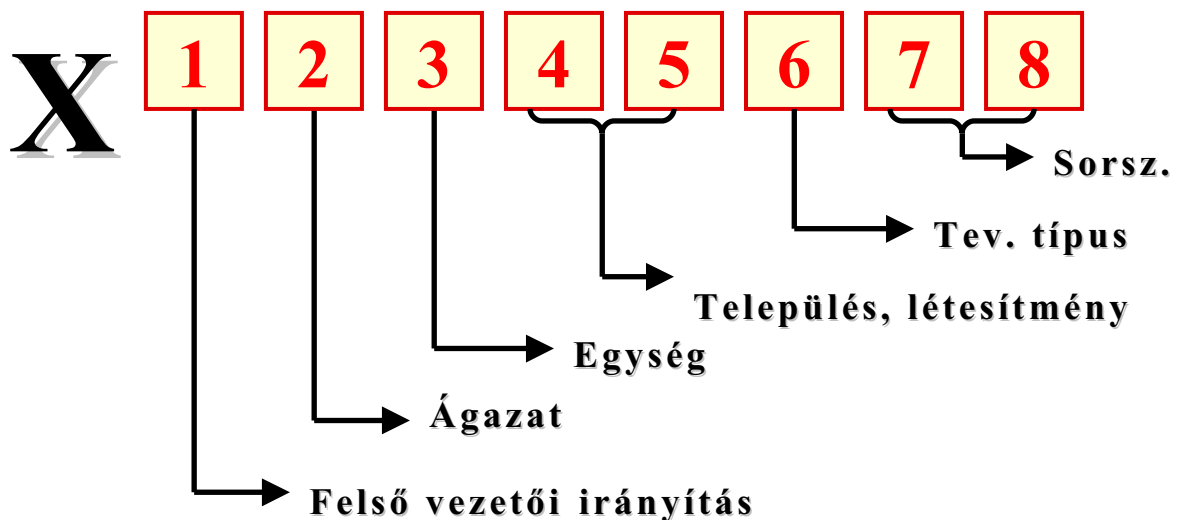
- a 6. számlaosztály a közvetett költségeket tartalmazza, a költségek felmerülésének helye szerinti gyűjtésére szolgál,
- a 7. számlaosztály a termelés és szolgáltatás teljesítése során felmerült és a termeléssel (szolgáltatással) összefüggésben közvetlenül elszámolható költségek - tevékenységenkénti - elszámolására szolgál.

2. A Társaság munkaszám rendszerének felépítése

A Társaság valamennyi egysége – üzemek, üzemmérnökségek, osztályok, ezeken belüli csoportok is – szervezeti egység kóddal (U) azonosíthatók. A szervezet egységkódok felépítése a következő:

A Társaság az integrált ügyviteli rendszerben a költségek költségviselők szerinti elkülönítésére UTK (X) kódokat, munkaszámokat alkalmaz. Az UTK (X) kódok felépítése a következő:

Az UTK kódokban az első karakter a felső vezetői irányítás jelzője. Ily módon:

- vezérigazgatói irányítás 1
- műszaki vezérigazgatói irányítás 2
- gazdasági vezérigazgató helyettesi irányítás 3

Az UTK kódokban a második karakter az ágazati hovatartozás jelzője. Ily módon:

- vízágazat 1
- szennyvízágazat 2

Az UTK kódokban a harmadik karakter az üzemmérnökségi hovatartozás jelzője. Ily módon:

- közép-békési regionális üzemmérnökség 1
- orosházi üzemmérnökség 2
- szeghalmi üzemmérnökség 3
- békéscsabai üzemmérnökség 4
- gyomaendrődi üzemmérnökség 6
- sarkadi üzemmérnökség 7
- mezőkovácsházi üzemmérnökség 9

Az UTK kódokban a negyedik karakter az üzemmérnökségen belül az adott település sorszámát jelöli. Ez lehet szám és betű is.

Az UTK kódokban az ötödik karakter az üzemmérnökségen belül az adott településhez tartozó létesítmény számát jelöli.

Az UTK kódokban a hatodik karakter a tevékenység típusának jelzése, melyek az alábbiak lehetnek:

- működés költségei 0
- üzemelés költségei U
- fenntartás költségei F
- vállalkozás költségei V
- rekonstrukció költségei W

- termelés költségei	T
- beruházás költségei	B
- értéknövelő felújítás	E
- műszaki fejlesztés költségei	M

Az UTK kódokban a hetedik-nyolcadik karakter egyedi sorszámot jelöl az alábbiak szerint:

- működés költségei	00
- üzemelés költségei	00
- fenntartás költségei	00
- egyedi fenntartási munkák költségei	01-99
- vállalkozás munka költségei	00
- egyedi vállalkozás költségei	01-99
- egyedi rekonstrukció költségei	01-99
- termelés költségei	00
- beruházás költségei	01-99

A víz-és szennyvízszolgáltatás esetében az alábbi – a közműrendszerhez kapcsolódó – fogalmakat szükséges rögzíteni:

1. **Önálló viziközmű:** az a vízmű, vagy csatornamű, amely a viziközművek minden feladatát, – vízmű esetében a vízbeszerzést, víztisztítást, a víz továbbítását és elosztását egészen a fogyasztókig, csatornamű esetében a szennyvíz elvezetését a bebocsátóktól, továbbítását a tisztítóműbe, tisztítását és elvezetését a befogadóba – önállóan oldja meg.
2. **Összekapcsolt viziközmű:** az a vízműrendszer, amelynél szomszédos települések vízelosztó hálózata vezetékekkel van összekötve – mintegy közös elosztóhálózatot alkotva – közös vízbeszerzéssel, esetleg víztisztítással, valamint az a csatornarendszer, ahol szomszédos települések szennyvízelvezető-csatornarendszere közös tisztítóművel rendelkezik, de külön szennyvíztovábbító – regionális – csatornahálózat nincs, az elvezető rendszerekből közvetlenül a szennyvíztisztító-telepre, vagy egy másik csatornahálózatba kerül a szennyvíz.
3. **Regionális viziközmű:** az a nagyobb területen, több települést kiszolgáló vízmű/csatornamű, amelyik elkülönülten működtethető, kifejezetten több települést kiszolgáló regionális művel – vízmű esetében vízbeszerzéssel, víztisztítással és/vagy

regionális víztovábbító hálózattal, csatornamű esetében regionális szennyvízelvezető-csatornákkal és szennyvíztisztító-teleppel – rendelkezik.

A települések üzemmnökségenkénti felsorolását e szabályzat 1. sz. melléklete tartalmazza.

Az üzemmnökségek központi egységeinek, valamint a nem településhez kötött egységek, osztályok költségeinek elszámolásához szükséges UTK kódok felépítése az előzőekben rögzített elveken nyugszik.

Ugyancsak a fenti elveken nyugszik az idegen megrendelők részére végzett egyedi építőipari vállalkozási munkák UTK kódjának megjelenése is, ami X10600V01-X10600V99.

Az UTK (X) valamint a szervezeti egység (U) kódok - mintegy számlaosztály számlái - a számla-tükör részét képezik.

Az UTK kódok, mint munkaszámok a mérleg modulban kerülnek megnyitásra. A megnyitásáért előzetes információ alapján a Pénzügyi-és Számviteli osztály a felelős.

A kiadott munkaszámokat az adott termékkel, szolgáltatással kapcsolatos valamennyi bizonylaton fel kell tüntetni.

3. AZ ÖNKÖLTSÉGSZÁMÍTÁS SZERKEZETE

Az önköltségszámítás

Az önköltségszámítás olyan műszaki-gazdasági tevékenység, amellyel meghatározható a kalkulációs egység, a tevékenység tényleges közvetlen önköltsége, előállítási értéke.

Az önköltségszámítás feladata, hogy adatokat szolgáltatson:

- a saját termelésű készletek és szolgáltatások értékeléséhez, az előállítási költségük meghatározásához,
- a termelés és szolgáltatás önköltségének tervezéséhez és megfigyeléséhez,
- a gazdaságossági számításokhoz

A kalkuláció formái:

- az előkalkuláció (előzetes önköltség),
- a közbeeső kalkuláció (termelés közbeni önköltség),
- az utókalkuláció (utólagos önköltség).

Az előkalkuláció az a műszaki-gazdasági tevékenység, amellyel a tevékenység, a termelés megkezdése előtt társaságunk meghatározza valamely termék és szolgáltatás előállítása során - a műszaki és technológiai előírások betartása mellett - felhasználható élő- és holtmunka mennyiségét és ebből az aktuális lévő árak és díjtételek, valamint személyi jellegű ráfordítások figyelembevételével kiszámításra kerül az előállítandó termékek (szolgáltatások) norma, terv szerinti önköltsége.

Előkalkulációt lehet készíteni nemcsak termékre vagy szolgáltatásra, hanem minden olyan tevékenységre, amelynek költségkihatása van.

A közbeeső kalkuláció az a tevékenység, amely a termelés (szolgáltatás) folyamatában - annak egyes fázisait követően - informál a termék (szolgáltatás) önköltségének alakulásáról.

Az utókalkuláció az a műszaki-gazdasági tevékenység, amellyel a termelés és szolgáltatás befejezése után a ténylegesen felhasznált élő- és holtmunka mennyisége és értéke alapján meghatározzuk az eszköz (termék) és szolgáltatás tényleges közvetlen önköltségét, előállítási költségét.

4. AZ ÖNKÖLTSÉGSZÁMÍTÁS TÁRGYA (A KALKULÁCIÓS EGYSÉGEK)

Az önköltségszámítás tárgya a kalkulációs egység.

A kalkulációs egység a Társaság valamilyen tevékenységének (termelés, szolgáltatás) eredménye.

A Részvénytársaságnál kalkulációs egységet képez:

- a településenkénti értékesített víz és elvezetett szennyvíz egy köbmétere,
- az előállított termék egysége (pl.: db, m³),
- egyedi megrendelésre teljesített szolgáltatás, vállalkozási munka értéke,
- a saját kivitelezésben megvalósított beruházás értéke,
- a saját kivitelezésben megvalósított értéknövelő felújítás értéke.

A készültségi fok alapján lehet:

- késztermék,
- befejezetlen termelés
- befejezett termelés

Késztermék az a termék, amely, valamennyi - az előírása szerinti - megmunkálási folyamaton átment, megfelel a vonatkozó szabványoknak, illetve az előírt műszaki feltételeknek, amelyet minőségi átvétel után a késztermékraktár ténylegesen átvett és az arról szóló bevételezési bizonylatot kiállította, a terméket nyilvántartásba vette.

Befejezetlen termelésről a vállalkozási, rekonstrukciós munkáknál, a saját rezsizs beruházási és értéknövelő felújításoknál, valamint a műszaki fejlesztési témáknál beszélhetünk addig, amíg az adott munkára vonatkozó összes munkafolyamat be nem fejeződött, le nem zárult.

Befejezett termelésről a vállalkozási, rekonstrukciós munkáknál, a saját rezsizs beruházási és értéknövelő felújításoknál, valamint a műszaki fejlesztési témáknál beszélhetünk akkor, ha az adott munkára vonatkozó összes munkafolyamat befejeződött, a munka lezárult.

5. A KALKULÁCIÓS SÉMA

Az egyes kalkulációs egységek közvetlen önköltségét a következő kalkulációs séma szerinti részletezésben kell kiszámítani:

- a. közvetlen anyagjellegű ráfordítás,
- b. közvetlen személyi jellegű ráfordítás,
- c. értékcsökkenési leírás,
- d. egyéb közvetlen költség
- e. segédüzemi általános költség
- f. kiemelt gépköltség,
- g. tipizált szolgáltatás költsége
- h. üzemmérnökségi általános költség
- i. közvetlen önköltség (a+b+c+d+e+f+g+h)**
- j. fel nem osztott üzem mérnökségi általános költség
- k. szűkített önköltség (i+j)**
- l. vállalati általános költség
- m. teljes önköltség (k+l)**

6. A KALKULÁCIÓS KÖLTSÉGTÉNYEZŐK TARTALMA

Közvetlen anyagjellegű ráfordítások

Közvetlen anyagköltségként kell kimutatni a kalkulációs egység terhére utalványozott, ténylegesen felhasznált:

- alapanyagok,
- segéd-, üzem-(elektromos áram, gáz, víz, a kenő és tisztítóanyagok) és fűtőanyagok,
- a vásárolt félkész termékek és alkatrészek,
- a továbbfelhasznált saját termelésű félkész termékek és alkatrészek értékét.

A vásárolt anyagok, félkész termékek, alkatrészek beszerzési árát képezi:

- az engedményekkel csökkentett, felárakkal növelt vételár,
- a beszerzéshez kapcsolódó, az eszközhoz egyedileg hozzárendelhető szállítási és rakodási költségek összege,
- a beszerzéshez kapcsolódó adók (fogyasztási adó),
- a vámköltség (vám, vámpótlék, vámkezelési díj),
- fizetendő (fizetett) illeték,
- az előzetesen felszámított, de le nem vonható általános forgalmi adó,
- a jogszabályon alapuló hatósági igazgatási, szolgáltatási díjak,
- az egyéb hatósági igazgatási, szolgáltatási eljárási díjak (környezetvédelmi termékdíj, szakértői díj)

Anyagköltségként csak a ténylegesen felhasznált készletérték számolható el.

A felhasználás anyagköltségét csökkenteni kell:

- a fel nem használt és visszavételezésre kerülő anyagok értékével,

- a termelés, a tevékenység, szolgáltatás során keletkezett hulladékok értékével (ideértve a dolgozók selejt kártérítési kötelezettségét is).

A tovább felhasznált saját termelésű készletek értékét tényleges közvetlen önköltségen kell számításba venni.

A közvetlen anyagköltség meghatározásához az alap-és segédanyagok tényleges felhasználása cikkszám szerint, időszakonként a KÉSZLET modulból legyűjthető.

Közvetlenül igénybe vett szolgáltatások

A termék előállítás, a szolgáltatás nyújtás érdekében közvetlenül felmerült anyagjellegű és nem anyagjellegű szolgáltatások, mint pl.

- a gépek (termelő berendezések) bérleti díja,
- köztisztasági, takarítási díjak,

Egyéb közvetlenül elszámolható szolgáltatások

A termék előállítás, a szolgáltatás nyújtás érdekében közvetlenül felmerült

- szállítási és rakodási költség,
- gépköltség,
- céljellegű befizetések (pl. vízkészlet járulék stb.)

Közvetlen személyi jellegű ráfordítás

Közvetlen bérköltségként kell kimutatni a kalkulációs egységre feladott, teljesítmény- vagy időbérben alkalmazottak részére - az érvényes szabályok szerint - elszámolt munkabér összegét.

Közvetlen bérek járulékai

A bérjárulékok az összes bért (közvetlen bért, a kiegészítő fizetéseket és a bérpótlékokat) terhelő társadalombiztosítási járulék, munkaadói járulék, egészségügyi hozzájárulás összegét foglalják magukban.

Személyi jellegű egyéb kifizetések

A személyi jellegű egyéb kifizetések néhány kiemelt tétele:

- az önkéntes nyugdíjbiztosító pénztári tagdíj kifizetések,
- hideg- és meleg-étkezési utalványok,
- az üdülési csekk értéke,
- a betegszabadság,
- szerszám-és kerékpár használati díj összege.

Értékcsökkenési leírás

Értékcsökkenési leírásként kerül elszámolásra a településen üzemeltetett tárgyi eszközök elszámolt amortizációja.

Segédüzemi általános költségek

A Társaság segédüzemei a Szerviz Üzem, Készlet és Eszközgazdálkodási Osztály, valamint az Elektronikai fenntartó és karbantartó csoport. A Szerviz Üzem, a Készlet és Eszközgazdálkodási Osztály, valamint az Elektronikai fenntartó és karbantartó csoport tevékenységének működési költségei a szabályzat későbbi részében leírtak szerint felosztásra kerülnek a víz-és szennyvíz-szolgáltatás kalkulációs egységére.

Kiemelt gépköltség

A vállalat gépjármű fajtánként kiemelt gép kategóriát alakított ki. A kiemelt gépek esetében felmerült költségek

- üzem-és kenőanyag költségek,
- karbantartási, javítási (saját és idegen) költség,
- a gépjárművek értékcsökkenési leírása,
- egyéb költségek (pl. túlsúlyos gépjárművek közlekedési engedélyezési díja, biztosítási díj).

A fentiek szerinti költségek diktált kulcs alkalmazásával kerülnek felosztásra a szabályzat későbbi részében leírtak szerint.

Tipizált szolgáltatások

Tipizált szolgáltatásokat a Szerviz Üzem egységei – kivéve a Vízmérő-hitelesítő Laboratóriumot -, valamint a Központi labor végeznek. A felmerült költségek a szabályzat későbbi részében leírtak szerint kerülnek felosztásra.

Felosztható üzemmérnökségi általános költség

Az üzemmérnökségi működés általános költsége, valamint az üzemmérnökségi értékesítési általános költség az üzemmérnökségen végzett víz-és szennyvíz-szolgáltatással közvetlen kapcsolatban van. Emiatt a kalkulációs egységekre e költségek a költségfelosztás során kerülnek átkönyvelésre.

7. AZ EGYES ÖNKÖLTSÉG KATEGÓRIÁK TARTALMA KALKULÁCIÓS EGYSÉGENKÉNT

7. 1. Az értékesített víz-és elvezetett szennyvíz egy m³- re vetített teljes önköltsége:

- a. közvetlen anyagjellegű ráfordítások,
- b. közvetlen személyi jellegű ráfordítások,
- c. közvetlen értékcsökkenési leírás,
- d. felosztott segédüzemi általános költségek,
 - Készlet és Eszközgazdálkodási Osztály költségei
 - Vízmérő Hitelesítő Laboratórium költségei
 - Elektronikai fenntartó és karbantartó csoport költségei
- e. segédüzem kiemelt gépköltségei,
- f. tipizált szolgáltatások költségei,
- g. felosztott üzemmérnökségi költségek,
- h. üzemmérnökségi kiemelt gépek költsége
- i. **közvetlen önköltség (a+b+c+d+e+f+g)**
- j. a fel nem osztott üzemmérnökségi általános költség

- k. szűkített önköltség (i+j)**
- l. vállalati általános költség
- m. teljes önköltség (k+l)**

7. 2. Saját gyártású termékek előállítási értéke

A Társaság vízmérőt, szivacslovedéket, műhelytermékeket állít elő, és tűzoltó készüléket újít fel, melyeknek előállítási értéke az alábbi költség-nemekből tevődik össze

- a. közvetlen anyagjellegű ráfordítások,
- b. közvetlen személyi jellegű ráfordítások,
- c. felosztott segédüzemi általános költségek,
 - Készlet és Eszközgazdálkodási Osztály költségei
 - Vízmérő Hitelesítő Laboratórium költségei
 - Elektronikai fenntartó és karbantartó csoport költségei
- d. tipizált szolgáltatások költségei,
- e. **előállítási érték /közvetlen önköltség/ (a+b+c+d)**

7. 3. Az egyedi megrendelésre végzett szolgáltatás, vállalkozási munka teljes önköltsége

- a. közvetlen anyagjellegű ráfordítások, (ide értve a közvetített szolgáltatás értékét)
- b. közvetlen személyi jellegű ráfordítások,
- c. felosztott segédüzemi általános költségek,
 - Készlet és Eszközgazdálkodási Osztály költségei
 - Vízmérő Hitelesítő Laboratórium költségei
 - Elektronikai fenntartó és karbantartó csoport költségei
- d. segédüzem kiemelt gépköltségei,
- e. tipizált szolgáltatások költsége
- f. felosztott üzemmérnökségi költségek,
- g. üzemmérnökségi kiemelt gépek költségei,
- h. közvetlen (befejezett) önköltség (a+b+c+d+e+f+g),**
- i. vállalati általános költség
- j. szűkített önköltség=teljes önköltség (h+i)**

7. 4. Saját rezsiz beruházás és értéknövelő felújítás előállítási értéke

- a. közvetlen anyagjellegű ráfordítások,
- b. közvetlen személyi jellegű ráfordítások,
- c. felosztott segédüzemi általános költségek,
 - Készlet és Eszközgazdálkodási Osztály költségei
 - Elektronikai fenntartó és karbantartó csoport költségei
- d. segédüzem kiemelt gépköltségei,
- e. tipizált szolgáltatások költségei,
- f. üzemmérnökségi kiemelt gépek költségei,
- g. előállítási érték /közvetlen önköltség/ (a+b+c+d+e+f)**

8. A KÖLTSÉGEK ELSZÁMOLÁSÁNAK, AZ ÁLTALÁNOS KÖLTSÉGEK FELOSZTÁSÁNAK MÓDJA

Az önköltségszámítás módszere alatt a közvetlen költségek elszámolásának, az általános költségek felosztásának módját, eljárását értjük.

A Részvénytársaságnál az előzőekben megfogalmazott kalkulációs egységekre történik az egységre jutó önköltség számítása.

A Részvénytársaságnál az általános költségek felosztása egyszerű osztókalkulációval történik.

A költségek utalványozása, elszámolása és a költségfelosztás rendje

A Számviteli törvény előírásai szerint minden gazdasági műveletről, eseményről, amely az eszközök, illetve az eszközök forrásainak állományát vagy összetételét megváltoztatja, bizonylatot kell kiállítani (készíteni).

A számviteli nyilvántartásokba csak szabályszerűen kiállított bizonylat alapján szabad adatokat bejegyezni.

Az önköltségszámítás bizonylatainak kiemelt alaki és tartalmi kellékei a következők:

- a gazdasági műveletet elrendelő személy vagy szervezet megjelölése,
- az utalványozó és a rendelkezés végrehajtását igazoló személy,
- a készletmozgások bizonylatainak az átvevő aláírása,
- a megtörtént gazdasági művelet tartalmának leírása vagy megjelölése, a gazdasági művelet okozta változások mennyiségi, minőségi és értékbeni adatai.

Az általános költségek felosztásának menete

Az általános költségek felosztásának menete egyben felosztási sorrendet is jelent a számviteli elszámolásban.

A költségfelosztás költség-nemenként, az alábbiak szerint történik.

1) A segédüzem kiemelt gépek költségeinek felosztása

A Szerviz Üzem, a Készlet és Eszközgazdálkodási Osztály, valamint az Elektronikai fenntartó és karbantartó csoport 61202-61231 főkönyvi számlaszámain járműfajtankénti könyvelt összes költség a ROAD modulban rögzített diktált kulcsok segítségével kerül felosztásra költségnemenként, havonta. Költség túlosztás nem lehetséges! A ténylegesen felmerült és a diktált kulccsal átterhelt költség különbözetet a fel nem osztott költségek közé kell átvezetni. A költségek átterhelésére a 691202-69231 főkönyvi számlaszámokat használjuk.

2) Az üzemmérnökségi kiemelt gépek költségeinek felosztása

Felosztandó a üzemmérnökségi kiemelt gépek költségei a 62202-62231 főkönyvi számlaszámokon járműfajtankénti könyvelt összes költség a ROAD modulban rögzített diktált kulcsok segítségével kerül felosztásra költségnemenként, havonta. Költség túlosztás nem lehetséges! A ténylegesen felmerült és a diktált kulccsal átterhelt költség különbözetet a fel nem osztott költségek közé kell átvezetni. A költségek átterhelésére a 692202-69231 főkönyvi számlaszámokat használjuk.

3) Tipizált szolgáltatás költségeinek felosztása

A Szerviz Üzem csoportjai költségeinek tipizált szolgáltatásként történő elszámolása 61301-61307 főkönyvi számlaszámokon történik. A csoportonként felmerült működési költség az időszaki ráfordított munkaóra arányában kerül felosztásra az igénybe vevőkre. A fenti főkönyvi számlaszámokon elszámolt fenntartási költségek és a 61300. Segédüzemek tipizált szolgáltatásainak igénybe vevőkre még le nem terhelt költségei főkönyvi számlán elszámolt működési, fenntartási költségek településenként az előző évben értékesített víz és leszámlázott szennyvíz köbmétere arányában kerülnek felosztásra üzemelési és fenntartási költségként. Az átvezetésre alkalmazott főkönyvi számlaszám 691300.

4) Vízmérő-hitelesítő üzem költségeinek felosztása

A 61400 főkönyvi számlaszámot az általános költségek előzetes gyűjtésére használjuk, ahonnan a felmerült költségeket a következő módon könyveljük át vállalkozási, illetve értéknövelő felújítási főkönyvi számlaszámra.

A 74113 vállalkozási tevékenység költségei főkönyvi számlaszámra kerül átvezetésre (műszaki számítások alapján) az időszakban elszámolt amortizáció és az igénybevett hitelesítési díj 9 %- a.

A 77322 Gépi értéknövelő felújítás főkönyvi számlaszámra kerülnek átvezetésre az anyagjellegű, a személyi jellegű költségek 100 %- ban, az elszámolt amortizáció és igénybevett hitelesítési díj 91 %- ban.

A nem anyagjellegű szolgáltatások a fel nem osztott költség részét képezik.

Az átvezetésre alkalmazott főkönyvi számlaszám 691400.

5) A Központi laboratórium költségeinek felosztása

A Központi laboratórium költségeinek elszámolása a 61500 és a 61501 főkönyvi számlákon történik. Az itt elszámolt működési költség a labor vizsgálati árlista szerinti ár arányában kerül felosztásra a külső és belső igénybevevőkre. A fenti főkönyvi számokon elszámolt fenntartási költségek fel nem osztott költségként kerülnek átvezetésre. Az átvezetésre alkalmazott főkönyvi számlaszám 691500.

6) Az elektronikai fenntartó és karbantartó csoport költségeinek felosztása

Az Elektronikai fenntartó és karbantartó csoport költségeinek tipizált szolgáltatásként történő elszámolása 61700 főkönyvi számlaszámon történik. A csoport felmerült működési költsége az időszaki ráfordított munkaóra arányában kerül felosztásra az igénybe vevőkre. A fenti főkönyvi számlaszámokon elszámolt fenntartási költségek településenként az előző évben értékesített víz és leszámlázott szennyvíz köbmétere arányában kerülnek felosztásra üzemelési és fenntartási költségként. Az átvezetésre alkalmazott főkönyvi számlaszám 691700.

7) Segédüzemi igazgatási költségek felosztása

A Készlet és Eszközgazdálkodási Osztály költségeinek felosztása

A Segédüzemi igazgatási költségek 61110-61130 számlákon elszámolt működés költségei az időszakban üzemelésre, fenntartásra, saját rezsiz beruházásra, értéknövelő felújításra, vállalkozási munkára közvetlenül elszámolt anyagköltség összegének arányában kerül

felosztásra, az igénybevevőkre. E főkönyvi számlaszámokon elszámolt fenntartási költségek fel nem osztott költségként kerülnek elszámolásra. Az átvezetésre alkalmazott főkönyvi számlaszám 691120.

8) Üzemmérnökségi igazgatási általános költség felosztása

A 62110-62130 számlákon üzemmérnökségenként elszámolt működési költség kerül felosztásra, az időszakban üzemmérnökségenként, ezen belül településenként felmerült közvetlen üzemelési, fenntartási, vállalkozási költség (U, F, V, W) arányában üzemelési, fenntartási, vállalkozási munkaszámra. A fenti főkönyvi számlaszámokon elszámolt fenntartási költségek és a 62150 főkönyvi számlaszámon elszámolt működési költségek - településenként - az előző évben értékesített víz és leszámlázott szennyvíz köbmétere arányában kerülnek felosztásra fenntartási költségként. Az átvezetésre alkalmazott főkönyvi számlaszám 692120.

9) Az üzemmérnökségi értékesítési általános költség felosztása

A 62140 főkönyvi számlaszámon üzemmérnökségenként összegyűlt költség felosztása az időszakban értékesített víz és kiszámlázott szennyvíz m³ arányában történik. Az átvezetésre alkalmazott főkönyvi számlaszám 692110.

10) A központi irányítás költségeinek átvezetése a fel nem osztott költségek közé:

- a 63110-63137 központi irányítás általános költségeit a 693100 számlaszám közbeiktatásával vezetjük át a fel nem osztott költségek közé
- a 63141-63159 központi irányítás működés általános költségeit a 693120 számlaszám közbeiktatásával vezetjük át a fel nem osztott költségek közé
- a 632 központi irányítás értékesítési általános költségeit - ide tartozik az Ügyfélszolgálati osztály költségeiből a vízmérő leolvasással kapcsolatos költség - a 693110 számlaszám közbeiktatásával kell településekre a tárgyidőszakban településenként értékesített víz és leszámlázott szennyvíz köbmétere arányában felosztani üzemelési és fenntartási költségként
- a 6341 szakképzés általános költségeit a 693131 számlaszám közbeiktatásával vezetjük át a fel nem osztott költségek közé
- a 6342 szociális-és jóléti általános költségeket a 693132 számlaszám közbeiktatásával vezetjük át a fel nem osztott költségek közé

9. AZ ÜZEMI RÁFORDÍTÁS SZÁMÍTÁSA TEVÉKENYSÉGENKÉNT

A számviteli nyilvántartásokban a közvetlen önköltség elszámolása kalkulációs egységenként, a fel nem osztott költségek elszámolása főkönyvi szám szinten történik meg. Ezért van szükség arra, hogy a fel nem osztott költségek – melyeknek egy kisebb hányada üzemmérnökségi általános költség, a nagyobb része vállalati általános költség - tevékenységre, ezen belül kalkulációs egységre történő szétosztása az utókalkulációban megvalósuljon, az alábbiak szerint:

a) A közvetlen önköltség

A közvetlen önköltséget a 81- 87 számlacsoport megfelelő számlái mutatják a tényleges, közvetlen költség átvezetését követően, tevékenységenként.

b) Az üzemtechnológiai általános költségek szétosztása

Az egyes tevékenységekre – a korábbiakban - közvetlenül fel nem osztott üzemtechnológiai általános költségek üzemtechnológiai szintű meghatározását követően az üzemtechnológiai általános költség felosztásra kerül az adott üzemtechnológiaihoz tartozó valamennyi településre a tárgyidőszaki értékesített víz, és szennyvíz köbméter arányában.

A Közép-békési, az Orosházi, és a szeghalmi regionális rendszerek miatt keletkező - korábban még fel nem osztott - üzemtechnológiai általános költségeket szétosztjuk az adott regionális rendszerre kapcsolódó (átvevő) települések között a tárgyév folyamán átadott víz arányában.

A fentiek szerint a vízágazaton – a fel nem osztott költségeken belül - az üzemtechnológiai általános költségek két részből tevődnek össze: egyrészt a saját üzemtechnológiai általános költségből, másrészt a regionális üzemtechnológiai üzemtechnológiai általános költségből.

c) A szűkített önköltség

Az utókalkulációban - a fel nem osztott költségekből kiemelt - üzemtechnológiai általános költségek felosztásával a szűkített önköltség határozható meg.

d) vállalati általános költség szétosztása

Az utókalkulációban a 88. Fel nem osztott költségek számlacsoport megfelelő számlájára könyvelt üzemtechnológiai általános költség felosztását követően a vállalati általános költséget szükséges felosztani az időszaki közvetlen önköltség arányában az egyes ágazatokra, tevékenységekre. A felosztás előtt a közvetlen önköltségeknél az alábbi korrekciót (levonást) szükséges elvégezni:

Építőipari ágazat:	közvetlen önköltség – továbbszámlázott, közvetített szolgáltatás (építőipari alvállalkozó értéke)
Belkereskedelmi tevékenység:	közvetlen önköltség – eladott áruk beszerzési értéke
Egyéb tevékenység:	közvetlen önköltség – továbbszámlázott, közvetített szolgáltatás értéke

e) A teljes önköltség

Az utókalkulációban - a fel nem osztott költségekből kiemelt - vállalati általános költségek felosztásával a teljes önköltség határozható meg.

f) Az egyéb ráfordítás felosztása ágazatra

A 891. Egyéb ráfordítások számlacsoport megfelelő számláin elszámolt ráfordításokból kiemelésre kerül - a kifejezetten egy adott ágazathoz kapcsolódó ráfordítás – úgy, mint a vízterhelési díj, ami a vízágazathoz, vagy a szennyvízbírság, ami a szennyvízágazathoz kapcsolódó ráfordítás. E tételek levonását követően maradó egyéb ráfordítások a korrigált

közvetlen önköltség (közvetlen önköltség – eladott áruk beszerzési értéke – továbbszámolt szolgáltatások értéke) arányában megosztásra kerülnek valamennyi tevékenység között.

Az egyéb ráfordítások felosztásával kerül meghatározásra az utókalkulációban – kalkulációs egységenként - az üzemi ráfordítás.

A pénzügyi és a rendkívüli ráfordítások az egyes tevékenységekre nem kerülnek felosztásra

10. AZ ÖNKÖLTSÉG SZÁMÍTÁS KÉSZÍTÉSÉNEK IDŐPONTJA, A KALKULÁCIÓS IDŐSZAK

A befejezett önköltség számítása:

- a településenkénti víz-és szennyvíz összköltségének meghatározása

A településenkénti összköltség meghatározása évente, az éves zárás keretében történik a mérleg adatok alapján.

- egyedi fenntartási, vállalkozási munkák összköltségének meghatározása

A munka befejezését záró jegyzőkönyvben kell rögzíteni, amelynek 1 példányát a pénzügyi-és számviteli osztályra kell eljuttatni, ami alapján a munka befejezését követő hónapban, de legkésőbb negyedévente a munkaszámon lévő összköltséget meg kell határozni és a munkaszámot le kell zárni.

- saját rezsiz beruházás és értéknövelő felújítás összköltségének meghatározása

A munka befejezését záró jegyzőkönyvben kell rögzíteni, amelynek 1 példányát a pénzügyi-és számviteli osztályra kell eljuttatni, ami alapján a munka befejezését követő hónapban, de legkésőbb negyedévente a munkaszámon lévő összköltséget meg kell határozni, az összegről belső számlát kell készíteni befejezetlen beruházáskénti elszámoláshoz, és a munkaszámot le kell zárni.

- A befejezett önköltség átvezetésére évente egy alkalommal az éves zárás keretében kerül sor.

A befejezetlen termelési érték meghatározása

A Társaságnál befejezetlen termelés a műszaki-fejlesztési, valamint az építőipari vállalkozásnál lehetséges. Ezek közvetlen önköltségen meghatározott értékét a készletértéki foknak megfelelően leltárral kell alátámasztani. A leltárt minden hónapban a tárgyhót követő hó 10-ig kell a pénzügyi-és számviteli osztályra eljuttatni. A leltár elkészítéséért a felelős.

OROSHÁZI ÜZEMMÉRNÖKSÉG

X212E0	Eperjes települési vízmű
X212K0	Kaszaper települési vízmű
X21211	Orosháza kistérségi vízmű
X21212	Bocskai vízműtelep
X21220	Orosháza települési vízmű központ
X21222	Szentetornya vízműtelep
X21230	Nagyszénás települési vízmű
X21240	Gádoros települési vízmű
X21250	Kardoskút települési vízmű
X21260	Pusztaföldvár települési vízmű
X21280	Tótkomlós települési vízmű
X21290	Békéssámson települési vízmű

SZEGHALMI ÜZEMMÉRNÖKSÉG

X213B0	Bélmegyer települési vízmű
X213D0	Dévaványa települési vízmű
X213F0	Ecsefalva települési vízmű
X213L0	Körösladány települési vízmű
X213T0	Köröstarcsa települési vízű
X21310	Szeghalmi kistérségi vízmű központ
X21312	Szeghalom kistérségi vízmű Érmelléki telep
X21313	Szeghalom kistérségi vízmű fürdő vízmű
X21314	Szeghalom kistérségi vízmű kútcsoportok
X21320	Szeghalom települési vízmű
X21330	Füzesgyarmat települési vízmű
X21332	Füzesgyarmat központi vízműtelep
X21333	Füzesgyarmat Aradi u. vízműtelep
X21334	Füzesgyarmat Báthori u. vízműtelep
X21340	Vésztő települési vízmű
X21360	Bucsa települési vízmű
X21370	Kertészsziget települési vízmű
X21390	Körösújfalú települési vízmű

BÉKÉSCSABAI ÜZEMMÉRNÖKSÉG

X21410	Békéscsaba települési vízmű
X21420	Telekgerendás települési vízmű
X21430	Gerla települési vízmű
X21440	Csabaszabadi települési vízmű
X21450	Medgyesbodzás települési vízmű
X21460	Pusztáotlaka települési vízmű
X21470	Szabadkígyós települési vízmű
X21480	Kétegyháza települési vízmű

GYOMAENDRÓDI ÜZEMMÉRNÖKSÉG

X216A0	Kamut települési vízmű
X216C0	Csárdaszállás települési vízmű
X216K0	Kardos települési vízmű
X216M0	Mezőberény települési vízmű
X216R0	Murony települési vízmű
X216T0	Kétsoprony települési vízmű
X21610	Gyomaendrőd települési vízmű
X21620	Nagylaposi vízmű
X21650	Hunya települési vízmű
X21660	Körösladány vízmű
X21670	Szarvas települési vízmű
X21672	Szarvas IV.sz. vízműtelep
X21673	Szarvas Kossuth téri vízműtelep
X21674	Szarvas Hatház u. vízműtelep
X21675	Szarvas Dobi téri vízműtelep
X21676	Szarvas víztorony
X21677	Szarvas Bikazugi vízmű
X21680	Csabacsúd települési vízmű
X21690	Örménykút települési vízmű

SARKADI ÜZEMMÉRNÖKSÉG

X217A0	Okány települési vízmű
X217D0	Zsadány vízmű
X217H0	Biharugra vízmű
X217N0	Nagygyanté vízmű
X217R0	Körösnagyharsány vízmű
X217S0	Sarkadkeresztúr-Kisnyék települési vízmű
X217W0	Tarhos települési vízmű
X21710	Sarkad települési vízmű
X21720	Doboz-Szanazug települési vízmű
X21730	Geszt települési vízmű
X21750	Kötegyán települési vízmű
X21760	Békés települési vízmű
X21770	Méhkerék települési vízmű
X21780	Újszalonta települési vízmű
X21790	Mezőgyán települési vízmű

MEZŐKOVÁCSHÁZI ÜZEMMÉRNÖKSÉG

X219C0	Battonya települési vízmű
X219H0	Mezőhegyes települési vízmű
X219K0	Kevermes települési vízmű
X219L0	Lökösháza települési vízmű
X219M0	Medgyesbodzás települési vízmű
X219N0	Nagykamarás vízmű
X219N0	Nagykamarás-Almáskamarás összekapcsolt vízműrendszer
X219V0	Végegyháza települési vízmű
X21910	Mezőkovácsháza települési vízmű
X21910	Mezőkovácsháza-Végegyháza összekapcsolt vízműrendszer
X21920	Almáskamarás települési vízmű
X21930	Dombiratos települési vízmű
X21940	Dombegyház települési vízmű
X21940	Dombegyház-Kis-Magyardombegyház összekapcs. vízműrendszer
X21960	Kisdombegyház települési vízmű
X21970	Kunágota települési vízmű
X21980	Magyarbánhegyes települési vízmű
X21990	Magyardombegyház vízmű

REGIONÁLIS ÜZEMMÉRNÖKSÉG

X21110	Középbékési regionális vízmű központ
X21111	Középbékési regionális vízmű szállító rendszer
X21112	Vandhádi vízműtelep
X21113	Újkígyósi vízműtelep
X21114	Medgyesbodzási telep
X21115	Kevermesi telep
X21116	Makkoshádi vízműtelep
X21117	Vésztői vízműtelep
X21118	Központi klórtároló (Újkígyós)
X21120	Orosháza kistérségi vízmű
X21121	Orosháza kistérségi szállító vezeték
X21122	Orosháza kistérségi Dózsa vízműtelep
X21123	Orosháza kistérségi T-4 vízműtelep